

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

Rakovnický humanismus

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Michaela Bílková

Specializace v pedagogice

Český jazyk se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Novotný

Plzeň, 2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 30. června 2018

.....
vlastnoruční podpis

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji především vedoucímu své práce, panu Mgr. Jiřímu Novotnému, za odborné vedení, nesmírnou trpělivost, obětavost a čas, který mi věnoval při zpracování této bakalářské práce.

Dále děkuji své rodině za podporu a trpělivost.

ZDE SE NACHÁZÍ ORIGINÁL ZADÁNÍ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE.

OBSAH

Úvod	3
1 POJEM HUMANISMUS	4
2 HISTORIE MĚSTA RAKOVNÍKA	8
3 HRÁDEK HLAVAČOV	11
4 RAKOVNIČTÍ HUMANISTÉ	14
4.1 POČÁTEK 16. STOLETÍ	14
4.1.1 DAVID CRINITUS (CRINITIUS, KRYNYTUS, KRYNYT) NEPOMUCKÝ	14
4.1.2 JAN STARŠÍ GRYLLUS Z GRYLLOVA	16
4.1.3 TOMÁŠ (RAKOVNICKÝ, RACONIS, RACONIENSIS, RAKOWNIENSIS) Z JAVOŘICE	16
4.1.4 PROKOP LUPÁČ (LUPATIUS, LUPECIUS)	17
4.1.5 JAN MALINOVSKÝ (MALINOVSKI, MALINOVIVS) Z HLAVAČOVA	17
4.1.6 AMBROŽ Z OTTERSODRFU (ZVŮNEK)	18
4.1.7 SIXT Z OTTERSODRFU (OTTERSODRFIUS, RACONICENSIS, RAKOVNICKÝ, AB OTTERSODRF)	18
4.1.8 JAN PÍSECKÝ Z TŘEBSKA (LYTHANICUS)	20
4.1.9 SAMUEL RUBINUS (RUBÍN)	21
4.2 POLOVINA 16. STOLETÍ (40. – 70. LÉTA)	21
4.2.1 JAN CORVINIUS	21
4.2.2 MARTIN FABERIUS (RACONENSIS)	22
4.2.3 JAN KOČMÁNEK (GOTSMANIUS, GOTSMANIDES)	22
4.2.4 JAN MLADŠÍ GRYLLUS Z GRYLLOVA	22
4.2.5 MATĚJ GRYLLUS Z GRYLLOVA	23
4.2.6 SIMEON KOHOUT (GALLUS, KOHAUT)	23
4.2.7 MIKULÁŠ KONECIUS (CONECIUS, KONEČNÝ)	23
4.2.8 JIŘÍ MALINOVSKÝ (MALINOVIVS, MALINOVIVS)	24
4.2.9 SIMEON MARCOCIUS (MARCOVICIUS, MARKOVICIUS)	24
4.2.10 ONDŘEJ MRÁZ (MRASIUS, MRAZIUS)	24
4.2.11 JIŘÍ OSTRACIUS (STRÍPEK)	24
4.2.12 JAN THEODOR Z OTTERSODRFU (AB OTTERSODRF)	25
4.2.13 MIKULÁŠ PELARGUS (PELARGIUS)	25
4.2.14 JAN PICKONIDES (PICZKONIDES, PYCKA)	25
4.2.15 ŠIMON ŽLUTICKÝ	26
4.3 PŘELOM 16. A 17. STOLETÍ	26
4.3.1 DANIEL BŘIMSKÝ (BRZINSKY) Z POGSDORFU	26
4.3.2 VÁCLAV DIKASTES (DIKASTUS)	26
4.3.3 MATĚJ DIONYSIUS (DIONISII)	27
4.3.4 JIŘÍ DVORSKÝ (DVOŘÁK, DVORZACIUS)	27
4.3.5 VÁCLAV GALENIUS	27
4.3.6 PAVEL GRYLLUS Z GRYLLOVA	27
4.3.7 VÁCLAV HABERMANN (OBRMAN) Z LOUŠTÝNĚ	28
4.3.8 JAN KYRBICER (KERBICZER, KIRBICERUS, KHYRBICER) Z KYRBIC	28
4.3.9 MIKULÁŠ LATOMUS (RABINUS)	28
4.3.10 JIŘÍ MAKODERA (MAKUDERA)	28
4.3.11 VÁCLAV ADAM ORCINUS (ORCINI)	29
4.3.12 VAVŘINEC PERGNER	29
4.3.13 MATĚJ POSTHUMUS (POSTHUMIVS, POSTAMUS)	29

4.4	NEZAŘADITELNÍ	29
4.4.1	ALEXANDR ALBINUS.....	29
4.4.2	NIKODÉM ALBINUS	29
4.4.3	SIMEON AMBROSI	29
4.4.4	ZACHARIÁŠ AMBROSI	30
4.4.5	MATYÁŠ CULTRARIUS	30
4.4.6	BARTOLOMĚJ ČEJKA (CZEYKA).....	30
4.4.7	JEREMIÁŠ FLESER	30
4.4.8	DANIEL GALLI	30
4.4.9	MIKULÁŠ HOLÁREK Z RAKOVNÍKA	30
4.4.10	VÁCLAV KAVAN (CAVANIUS, KAVANIUS) Z ČEJKOV.....	31
4.4.11	JAN KYSNAR	31
4.4.12	MATOUŠ LAGAEUS (LAGEUS)	31
4.4.13	JAN LYCAON.....	31
4.4.14	VÁCLAV NOSAL (NOSALIUS)	31
4.4.15	DANIEL PÁNEK	31
4.4.16	JAN RACONENSIS (RACONAEUS, RAKOVNICKÝ)	31
4.4.17	KRYŠTOF RACONEUS.....	32
4.4.18	JAN REYČEK (REYCZEK)	32
5	POHŘBÍVÁNÍ V RAKOVNÍKU.....	33
	ZÁVĚR.....	I
	RESUMÉ	II
	SEZNAM LITERATURY	III
	PŘÍLOHY	IV

Úvod

Humanismus hrál v naší (nejen) literární historii významnou roli. Tato práce pojednává o humanismu v Rakovníku. Právě zde se v období 15.–17. století rodily, vzdělávaly a setkávaly důležité osobnosti, které ovlivnily budoucí vývoj města.

První kapitola se zabývá humanismem jako termínem, způsobem smýšlení, jednání a jeho podstatou. Je zde zmíněno také několik klíčových osobností tohoto hnutí.

Druhá kapitola pojednává o městu Rakovníku, vzniku jeho názvu a stručné historii města. Třetí kapitola blíže představuje hrádek Hlavačov. Ačkoli z hrádku do dnešní doby mnoho nezůstalo, býval důležitým centrem pro mnohá setkání a několika rakovnickým vzdělancům se dostalo té cti užívat predikát „z Hlavačova“, který se k tomuto hradu vázal.

Čtvrtá kapitola jednotlivě představuje rakovnické humanisty. Vybrané osobnosti se v Rakovníku (nebo v jeho okolí) narodily, vzdělávaly, působily zde ve školách, případně se do Rakovníka přišly nebo zde zemřely. Na toto téma navazuje pátá kapitola. Ta se zabývá pohřbíváním v Rakovníku. Příslušníci významných rakovnických rodů se až do roku 1730 pohřbívali v místním chrámu a místo svého posledního odpočinku zde našlo také několik humanistických vzdělců. Kapitola obsahuje popisy hrobek a ukázky epitafů.

Cílem této práce je blíže představit významné osobnosti Rakovnicka a jejich prostřednictvím také život v tehdejší měšťě. Práce je doplněna o vlastní fotografie z míst, kde dříve stával hrad Hlavačov a z rakovnického kostela sv. Bartoloměje, kde se nacházejí hrobky uvedených humanistických vzdělců.

1 POJEM HUMANISMUS

Termín humanismus v obecném významu označuje jednání a smýšlení, literární a umělecké hnutí, kdy je uznávána hodnota člověka, jeho právo na všestranný rozvoj schopností a sil. Usiluje o prosazení lidskosti, spravedlnosti a důstojnosti mezi lidmi. „V epoše renesance vyjadřoval humanismus nejčastěji představu o náplni a cíli vzdělání. Ve smyslu slova *humanus* (=lidský) měla se výchova obírat lidskými záležitostmi a vést k jejich hlubšímu poznání a důkladnému rozvíjení. Svým zájmem o člověka se renesance podstatně odlišuje od středověkého zájmu o boha, *studia humana* (*humanitas*) měla nahradit dosavadní *studia divina* (*theologica*).“¹

„K nám začal pronikat humanismus už ve svých italských počátcích ve 14. století za Karla IV. (Petrarca byl r. 1356 v Praze). Tyto první podněty však u nás tehdy neměly kromě několika jednotlivců patrnější úspěch, protože společnost nebyla dosud zralá – města neměla dosud té hospodářské a společenské síly jako v Itálii – a dále proto, že se začala spíše obracet pozornost k nápravě feudální společnosti směrem reformačním.“²

„Působením laického měšťanského prostředí, které se stává subjektem literární tvorby, vystupuje do popředí před náboženskými otázkami a náboženskou výchovou světský zájem, čímž podobně jako obnoveným studiem antické mytologie a obratem od scholasticky zploštělého Aristotela k Platónovi dochází k nepřímému ohrožení církevní autority.“³

Pojem humanismus byl terminologicky ustálen až v 19. století, ačkoli byl poprvé zdůvodněný v první polovině 15. století jako „vzdělanostní ideál celé epochy“ pravděpodobně italským humanistou Leonardem Brunim Aretinským. Termín se ustálil také v české kultuře, a to ve druhé polovině 19. století zásluhou Josefa Truhláře a jeho prací. „Humanismus zasahuje nejdříve tradiční obory, jimž poskytuje nová východiska i nové zaměření. Právo chtělo vycházet z římského práva, historie chtěla v antickém smyslu vést k poučení pro život jedince i celku, jazykověda se chtěla opírat o klasické jazyky, literární teorie chtěla vyvozovat vzory z klasické literatury. Šlo veskrze o nové pojetí vědních disciplín, někdy těsně spjatých s obory uměleckými, jak svědčí např. velmi frekventovaný žánr kroniky,

¹ KOPECKÝ, Milan. *Český humanismus*. Praha: Melantrich, 1988, s. 7.

² ŠVÁB, Miroslav. *Přehled dějin starší české literatury*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1964, s. 144.

³ VLAŠÍN, Štěpán. *Slovník literárních směrů a skupin. 2., dopl. vyd.* Praha: Panorama, 1983, s. 89.

který usiloval o vyjádření odborných poznatků uměleckými prostředky, kronika tedy měla být jak historií (historiografií), tak beletrií. Avšak tradiční synkretismus oblasti odborné s uměleckou se postupně zmírňuje, dominantní a perspektivní se stává literatura se světskou tematikou a tendencí a s realistickým zobrazováním skutečnosti.“^{4,5}

Už ve středověku se objevuje požadavek na *docere et delectare* - tedy učit, ale i bavit. V tomto smyslu zjišťujeme u Václava Hájka z Libočan především důležitost té druhé části požadavku.

Humanisté směřovali za svým vzděláním především do zahraničí. Latinsky píšící autoři absolvovali svá studia většinou v Itálii, ti národní pak mířili převážně do východního Německa.

Hlavní náplní a základem literatury humanistů 15.–17. století bylo studium latinských a řeckých spisů a rukopisů, především Homéra nebo Vergilia. Humanističtí vzdělanci k nim přistupovali jako k inspiraci, poznatky z těchto textů pak využívali ve své tvorbě. V té pak napodobovali styl díla, antické náměty a umělecké postupy. Styl imitativní v této době převažoval, humanisté po sobě nicméně zanechali velké množství vzdělávacího materiálu, který sám dále inspiroval a napomohl k rozkvětu renesanční kultury.⁶ Humanističtí učenci se už před rokem 1500 diferencují do dvou proudů – latinský a národní, dochází k masivnímu překladatelství (primárně z latiny, řečtiny).

Charakteristickými žánry a žánrovými formami byly dopisy (sloužily k běžné i odborné korespondenci, k poučení, ale byly také vzorem pro formální kvalitu textu), polemiky, traktáty (filozofické traktáty bývaly psané formou dialogu), projevy (pronášeny při významných událostech, ať už společenských nebo státnických), životopisná a cestopisná díla (ta reprezentovala obnovený zájem o pozemské zážitky), pedagogické spisy a učebnice, historiografie (kroniky vracející se do minulosti) a historická próza týkající se současnosti. Psaly se také rozsáhlejší historické veršované epické texty, oslavné ódy, masivně tvořené lyrické formy různého druhu (latinskou poezii psaly tisíce autorů), časté jsou osobně a

⁴ KOPECKÝ, Milan. *Český humanismus*. Praha: Melantrich, 1988, s. 8–9.

⁵ *Synkretismus funkcí zcela odpovídá dílu Václava Hájka z Libočan, přičemž bychom dnes neměli být tak příkří v hodnocení historičnosti díla, protože bychom si měli uvědomit cenu Hájkovy kroniky odpovídající vlivu na současníky a další generace (až po Národní obrození).*

⁶ VLAŠÍN, Štěpán. *Slovník literárních směrů a skupin. 2., dopl. vyd.* Praha: Panorama, 1983, s. 89.

intimně orientované literární texty (gratulace, žalozpěvy, památeční zápisy) vzniká také textová kritika a pro malou národní literaturu je realizováno překladatelství.⁷

V období renesance slouží jako vzor antické umění, ačkoli záměr italských humanistů nebyl pouze napodobovat. Renesance sloužila umělcům a učencům jako inspirace k tvorbě nejen umělecké, ale i vědecké. *„Postupně vznikají významná díla, která působí i na jiné národní kultury, kde se humanismus rozvíjí ve specifických místních podmínkách. Jimi byl v českých zemích podnícen vznik reformace. Ta se ve své podstatě shoduje s renesancí: je-li renesance návratem k antice, je reformace návratem k původnímu křesťanství. Jde o dvě varianty téže dějinné tendence – snahy raného měšťanstva o získání hospodářských, politických a kulturních pozic v boji proti feudálům.“*⁸

*„Renesance nezaútočila na systém církevní organizace, emancipací lidské osobnosti a silou jejího ducha zaútočila na dogma buď tím, že je nebrala v úvahu, nebo je svým poznáním popírala. Reformace rozbila organizační systém církve, ale posílila etický a věroučný smysl dogmatu.“*⁹

Počátky reformace lze nalézt na řadě míst Evropy (v Itálii, Francii atd.). Jednou z kolébek reformace jsou také české země přelomu 14. a 15. století, teoreticky formulována byla v Anglii v díle Jana Viklefa. Reformace představovala nápravu morálky a návrat ke křesťanství, měla formovat a přetvářet. Označujeme tak snahu řešit sociální a politické problémy pomocí reformy náboženství, které ve středověku představovalo hlavní ideologickou oporu feudalismu.¹⁰ Toto hnutí se však netýkalo jen duchovenstva, ale také panovníků, učenců, především pak nacházelo ohlas mezi obyčejnými lidmi nesoucími tíhu vlastní existence. Reformace v Čechách se od ostatních zemí lišila. Na Jana Viklefa navazovala řada reformátorů, přičemž je zmiňován především mistr Jan Hus.¹¹ Zcela

⁷ Asi roku 1513 pak Řehoř Hrubý z Jelení překládá *Chválu bláznovství* od Erasma Rotterdamského do češtiny. Jedná se o vůbec první překlad tohoto díla do národního jazyka.

⁸ KOPECKÝ, Milan. *Český humanismus*. Praha: Melantrich, 1988, s. s. 7-8.

⁹ VIKTORA, Viktor. *Záblesky renesance: k projevům renesance v české literatuře se zřetelem k plzeňskému prostředí*. Plzeň: Západočeská univerzita, 2002, s. 10.

¹⁰ HRABÁK, Josef. *Starší česká literatura: úvod do studia. 2. upr. a dopl. vyd.* Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1979, s. 133-137.

¹¹ *Již měně se hovoří a píše o osobnostech, kterými byli například Vojtěch Raňkův z Ježova (významný pedagog a rektor působící v Oxfordu a na Sorboně) a Jeroným Pražský (upálen v Kostnici r. 1416; ze studií v Oxfordu přivezl část Viklefových spisů do Prahy) – in: NECHUTOVÁ, Jana. *Epicedia na Karla IV. z 15. prosince 1378*. Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity: řada archeologicko-klasická (E) / Brno: Masarykova univerzita Roč. 41, č. 37, (1992 [vyd. 1993],) s. 163-169.*

zásadní je kazatelství z předhusitské doby reprezentováno příchodem Kondrada Waldhausera a na něj navazující generací Jana Milíče z Kroměříže a Matěje z Janova. Vrcholem předhusitské generace je pak původní a překladatelské dílo Tomáše Štítného ze Štítného.

Zatímco v ostatních evropských zemích se reformace prolínala s humanismem, v Čechách se jednalo o historicky i kulturně vymezená období.¹²

Termín renesance je nejčastěji používán v širokém významu jako označení celé epochy, která střídá středověk, později je nahrazena barokem. Pojem *renesance* použil roku 1550 italský malíř, historik umění a architekt Giorgio Vasari pro označení uměleckého směru, jako termín pojmenování vývojové etapy se však tento pojem objevuje až v 18. století ve Francii. „*Jako renesanční označujeme taková literární díla, která zobrazují člověka v jeho celistvé přirozené kráse, v radostném prožívání darů pozemského života, s rozvinutým rozumovým a zvláště smyslovým vnímáním (srov. např. renesanční novely Boccacciovy, renesanční dramata Shakespearova atd.)*.”¹³

Do tohoto období také výrazně zasahuje vynález knihtisku, za nímž stojí Johannes Gutenberg. Vynález přispěl od poloviny 15. století k rychlé a efektivní reprodukci knih, ve druhé polovině 15. století se pak knihtisk rozšiřuje po Evropě a dál do světa.

¹² VLAŠÍN, Štěpán. *Slovník literárních směrů a skupin. 2., dopl. vyd.* Praha: Panorama, 1983, s. 259.

¹³ ŠVÁB, Miroslav. *Přehled dějin starší české literatury.* Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1964, s. 143-144.

2 HISTORIE MĚSTA RAKOVNÍKA¹⁴

Město Rakovník se nachází ve Středočeském kraji, ve vzdálenosti asi 60 km západně od Prahy a necelých 70 km od Plzně. Žije zde okolo 16 tisíc obyvatel. K názvu města se váže jistá pověst o chudé ženě, která žila ve mlýně nedaleko kostela sv. Jiljí. Kraj sužoval veliký hladomor a tato žena už neměla své děti čím nakrmit. Rozhodla se tedy, že trápení celé rodiny ukončí. V potoce nalovila raky, kterými chtěla sebe i své děti otrávit. Tehdy se totiž tradovalo, že jsou raci, kteří po uvaření získají červenou barvu, jedovatí. Nikomu z rodiny se však nic nestalo. V okolí bylo raků tolik, že z nich mohlo žít celé sousedství. Tomuto mlýnu se tedy začalo přezdívát Rakovník a název se později rozšířil také na osadu, která v blízkosti něj vznikla.

Ačkoli se jedná o pověst zajímavou, původ názvu Rakovník je zcela jiný a s raky pravděpodobně nesouvisí. Název města je zřejmě spjatý s porostem v této oblasti. Jednalo se o mokřinaté údolí potoka, které bylo pokryto olšovými a vrbovými houštinami, kterým se říkalo „rokytí“. Tento název se tedy nejspíše přenesl nejprve na potok, později na město.¹⁵

V publikaci Vladimíra Šmilauera se objevuje výraz Rakovník (základové slovo „rak“) s uváděnými paralelami v jiných slovanských jazycích. Tento název by tedy mohl mít praslovanský původ, dnes je však obtížné vznik tohoto slova ověřit a doložit.¹⁶

Historik Václav Kočka objevil zajímavou skutečnost ohledně názvu města v kupní smlouvě Adama ze Šternberka. „V kupní smlouvě Adama ze Šternberka se píše, že kupuje zámek Budyni s luhy Rokytnými, z nichž jeden sluje vrbecký, druhý volší, třetí vostrůvek, jinak

¹⁴ RAZÍM, Vladislav. *Rakovník: přehled dějin, procházka za památkami*. Rakovník: Rabasova galerie, 1995, s. 1-12.

¹⁵ „V tomto MJ. vidíme sdružené přípony -ov- a -bn- jako ve jméně potoka Borovnice, tekoucího skrze ves Borovou záp. od Poličky (1269 fluvius Borovnice, RB. II, 260) a dále substantivizující příponu -ik, srov. Na mapě potok Mastník u vsi Radíče na Sedlčansku a v Sedl. Sn. 98 potok Vodník. Jm. Rakovník příslušelo asi prvotně Rakovnickému potoku, který protéká městem Rakovníkem.“ In: PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny. Díl III. M-Ř*. Praha: Česká akademie věd a umění, 1951, s. 537.

¹⁶ ŠMILAUER, Vladimír. *Příručka slovanské toponomastiky*. Praha: Academia, 1970, s. 151.

rakovník.“¹⁷ Václav Kočka k tomu poznamenává, že „rakovice“ byla odrůda vrby, údajně velmi oblíbená mezi košíkáři a ostrůvek touto vrbou zarostlý se tak nazýval „rakovník“.¹⁸

Písemnou zmínku o Rakovníku objevujeme až v roce 1252.¹⁹ V tomto roce je Rakovník zmíněn jako sídlo soudu a předpokládá se, že už v této době sloužil jako hospodářské a správní středisko. Význam Rakovníka však za krále Přemysla Otakara II. (1253-1278) poklesl. Správním centrem byl definitivně určen hrad Křivoklát, který byl přestavěn v reprezentativní sídlo, a město Rakovník tedy fungovalo jako tržní městečko. Roku 1286 pak Václav II. (1283-1305) povýšil Rakovník na město, roku 1319 vydal Jan Lucemburský majestát, který jen potvrdil práva Václavova, nijak významně je ale nerozšířil.

Okolo roku 1352 vyhořel rakovnický kostel a musel být znovu postaven. Kostel stál v čele náměstí a v této době již byl pravděpodobně opevněn, ačkoli Rakovník vlastní městské hradby neměl. Město nemělo příliš velký význam, a tak se tu během celého středověku neusadil žádný řeholní řád.

Husitské války se ale Rakovníku nevyhnuly. Počátkem 20. let 15. století se rozhořel boj mezi zástavním držitelem Křivoklátu Alšem Holickým ze Šternberka a místními husity, na jejichž stranu se Rakovničané zpočátku přikláněli. Křivoklát byl několikrát zpusťošen, Rakovník byl dobyt Alšem roku 1422. V Alšově držení pak zůstávají Rakovník i Křivoklát až do roku 1453. Aleš Holický stál po boku Jiřího z Poděbrad a město se mu stalo oporou během jeho válečného snažení. V této době údajně vznikají první městská opevnění, která měla město před nepřáteli Alše Holického chránit.

Krátce před smrtí krále Jiřího z Poděbrad roku 1471 získávají občané Rakovníka právo opevnit a ohradit své město věžemi a hradbami. Majestát kvůli špatnému zdravotnímu stavu krále Jiřího z Poděbrad vychází teprve s podpisem Vladislava II. Roku 1482 pak město získává svůj vlastní znak a právo pečtit zeleným pečtním voskem.

Počátkem 16. století je dokončeno opevnění města, vznikají nové veřejné budovy (fara, radnice a další), jsou zakládány rybníky, zřizovány silnice a cesty, je vyzdoben místní chrám.

¹⁷ DVOŘÁK, Otomar. *Strážci posvátných cest: putování Rakovnickem a Křivoklátskem*. Beroun: Nakladatelství MH, 2002, s. 72.

¹⁸ KOČKA, Václav. *Dějiny Rakovnicka*. 2. vyd. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2009, s. 643.

¹⁹ Podle publikace Antonína Profouse pochází první písemná zmínka o Rakovníku z roku 1257.

Došlo také k obnově kostela sv. Bartoloměje, který byl poničen během husitských válek. Rakovník začíná vynikat chmelařstvím a výrobou piva, místní pivo se pilo u královského dvora, známé bylo také v zahraničí.

Zásadní vliv na rozkvět města mají v tomto období především rakovníčtí humanisté, kteří pomohli ke kulturnímu povznesení obyvatel, pomohli ale také na poli právnickém a v boji s vrchností.

Finanční prostředky získávalo město především z cla, které se v Rakovníku vybíralo z železa, dobytka a „věcí krámských“, tedy věcí, které byly zakoupeny v obchodě (kromě cla ze soli). Už na počátku 16. století bylo také Rakovníčanům dovoleno pečetit červeným pečetním voskem. Vladislav Jagellonský dále Rakovníku přiznal právo soudit těžké zločiny (žhářství, násilí, vraždy) a povolil lámat a brát kámen z Hlavačova, kde stával starý hrádek, pro potřeby opevnění města a stavbu vlastních obydlí. Dařilo se také v oblasti společenského života, v Rakovníku začaly vznikat například spolky literátů a střelců.²⁰

Po nástupu Habsburků ztrácí Křivoklát své významné postavení, byl využíván především jako vězení. Rakovníčané se snažili o znovuzískání svých práv a svobod, žádali zastání u panovníka. Chtěli alespoň částečně utlumit pokusy panských držitelů o okleštění práv a svobod města a následnému ponížení na úroveň poddanských měst.

Podmínky se zlepšily kolem roku 1576 po nástupu Rudolfa II. na trůn. Král byl dokonce ochotný jednat o možnosti povýšit Rakovník na královské město. Ačkoli byl Rakovník roku 1582 postižen strašlivým morem, během kterého zemřela spousta obyvatel, mezi nimiž byly i některé významné osobnosti, nakonec se svého práva dočkal. Majestát císaře Rudolfa II. z roku 1588 město Rakovník povýšil na královské město.

²⁰ LEVÝ, František. *Dějiny královského města Rakovníka*. 2. vyd. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2010, s. 33-42, 72-80.

3 HRÁDEK HLAVAČOV

„Predikát z Hlavačova udělený roku 1562 se vázal k tehdy ještě částečně stojícímu hradu. Hrad čněl na písečném kopci s nadmořskou výškou 404 m. Kopec i hrad, přesněji jeho ruiny, se již od 14. století nazýval Hlavačov (někdy Hlaváčov) – podle mlynáře jménem Hlaváč, který měl na potoce pod kopcem mlýn. Kopec se nachází na severním konci hřbetu, který vybíhá z Křivoklátské vrchoviny.“²¹

Na cestě mezi Rakovníkem a obcí Lišany by dnes tento hrad hledal opravdu jen někdo znalý. Existenci pevnosti totiž v současnosti dokládají pouze zasypané příkopy a valy, ze kterých lze odhadovat přibližnou rozlohu, po zdivu nebo kamenech zde není ani památka. Podle Václava Kočky se sídlo skládalo ze dvou stavení. *„Hlavní na ostrožně mělo 50 metrů na zděl a 25 na šíř, druhé 25 metrů zdělí a 21 metr zšíří. Obě byla od sebe oddělena příkopem. Hradiště je zarostlé lesem a celé polesí sluje Hlavačov.“²²*

Ačkoli měl hrádek kamenné zdivo, hlavním důvodem, proč už dnes na místě nenajdeme jediný kamenný důkaz jeho existence, byla těžba. Vladislav Jagellonský totiž roku 1515 povolil rakovnickým občanům kámen těžit za účelem ohrazení města kamennými hradbami.

Na jednom ze stromů je připevněna velká informační tabule s fotografiemi předmětů z archeologické sbírky muzea T. G. Masaryka v Rakovníku, které byly nalezeny během povrchových výzkumů a sběrů. *„Archeolog doc. Tomáš Durdík dokonce zjistil, že valy byly vybudovány zajímavou technologií. Na první pohled se zdá, že valy jsou z písku. Nejedná se ovšem o čistý písek, ale o střídavě navršené vrstvy písku a písku smíchaného s vápennou kaší. Hlavačov je doc. Tomášem Durdíkem řazen mezi několik málo známých hradů tzv. přechodného typu, kam patří kromě Hlavačova také Angerbach, Tachov a Týnec nad Sázavou. Tedy ani staroslovanské hradiště, ani románský hrad, něco mezi tím.“²³*

Co se týče názvu hradu, ani v této oblasti to není tak jednoduché. Objevují se teorie, podle kterých měl hrad původně odlišné jméno. S touto teorií přišel pravděpodobně jako první historik a archivář Jan Renner ve Věstníku 3/1914, kde zveřejnil svou úvahu, že je Hlavačov

²¹ *Věstník*. Rakovník: Musejní spolek, Tučkova tiskárna, Ročník XLV, 2007.

²² KOČKA, Václav. *Dějiny Rakovnicka*. 2. vyd. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2009, s. 420.

²³ *Věstník*. Rakovník: Musejní spolek, Tučkova tiskárna, Ročník XLV, 2007.

v latinských listinách *Castellum vetus* totožný se Starým Hrádkem doložený v letech 1245-1260. Václav Kočka tuto teorii přijal a píše o Hlavačovu ve svých Dějinách Rakovníka. „*Dle našeho zdání prvotní jméno hradu bylo Starý Hrádek – Castellum vetus. K tomuto vizí se doklady listinné:*

Datum in Castello veteri r. 1245, král Václav potvrzuje klášteru litomyšlskému privilegia.

1250 in Castello veteri, Václav postoupil biskupovi ves. Chýnov.

1251 in Castello veteri, Václav postoupil klášteru waldsaskému patronát v Plané.

1252 datum Lysan (Lišany), Václav potvrzuje kapitole vyšehradské kapli sv. Vavřince na Petříně. List podepsali přítomní biskup olomoucký Bruno, minoritě Konrád z Vormsu a Dětrich, mistr Vecel a notář Herbort. K nim přičísti jest osobní dvořany královské.

Březen 1253 in Veteri castello, u krále Václava byli přítomni: arcibiskup salcburský Filip, biskupové bamberský, řezenský, míšeňský, pasovský, olomoucký a jiní páni, kteréžto král přívětivě přijal a po více dní s velikým nákladem poctivě choval.

Srpen 1253 in Veteri castello, Václav potvrdil hospitalu sv. Františku ves Jeneč.

1255 in Castello veteri, král Přemysl udělil immunity klášteru waldsaskému.“²⁴

Podle těchto dokumentů můžeme soudit, že se jednalo o důležitý hrad,²⁵ kde se český král setkával s významnými velmoži a biskupy. O založení nebo zániku Starého Hrádku však žádné doklady nemáme. Historikové se přiklání k verzi, že k jeho zániku došlo v období po smrti Přemysla Otakara II. Jeho syn Václav byl ještě nezletilý, poručnictví se ujal jeho strýc Ota Braniborský, který Václava uvěznil. Českou zemi začali drancovat jeho rytíři – hrady dobývali, vypalovali. Jejich rukou pravděpodobně zanikl i Starý Hrádek, o kterém se od roku 1354 již píše jako o Hlavačovu.

Všechny tyto závěry jsou však pouze domněnkami. Jak již bylo výše zmíněno, tímto hradem se zabýval také Tomáš Durdík. Ten s teorií o Starém Hrádku jako původním názvu Hlavačova příliš nesouhlasí. Podle něj je pravděpodobnější, že se tento název vztahuje k původnímu Křivoklátu, případně Týřovu. „*Na objektu označeném jako Castellum vetus vydali Václav I.*

²⁴ KOČKA, Václav. *Dějiny Rakovníka*. 2. vyd. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2009, s. 422.

²⁵ Pouze pokud tedy předpokládáme, že nedošlo k záměně a název Starý Hrádek nepatřil původně hradu Křivoklátu, případně Týřovu, jak se domnívá doc. Tomáš Durdík (viz níže).

a Přemysl Otakar II. v letech 1245-1260 šest listin. Starší literatura se pokusila spojit toto jméno např. s Týřovem a zejména s Hlavačovem, jehož původní název neznáme. Pro tento předpoklad byla Václavu Kočkovi oporou i skutečnost, že v roce 1252 vydal Václav I. listinu v Líšanech, ležících v sousedství Hlavačova.²⁶ Tomáš Durdík připouští dvě možnosti výkladu. Jako první se tedy nabízí skutečnost, že se označení *Castellum vetus* opravdu týkalo Hlavačova. Druhé vysvětlení se nabízí v souvislosti s faktem, že Václav I. vydával listiny i na objektu s názvem *Castellum novum*. Podle Tomáše Durdíka lze tento termín téměř jednoznačně ztotožnit s hradem Křivoklátem. „Pokud by mezi Starým a Novým hradem měla být vzájemná souvislost (což je dosti pravděpodobné), musel by Starý hrad být původním Křivoklátem založeným nejspíše v 11. století, který ovšem doposud neumíme lokalizovat. Nejasný též zůstává jeho eventuální vztah k dnešnímu Hlavačovu.“²⁷

Nejistá jsou také data ohledně vzniku hradu. Přímo v místech, kde hrad stál, se nacházejí informační tabulky. Podle Tomáše Durdíka ale hrad nevznikl počátkem 12. století, jak je uvedeno na informačních tabulkách, ale o století později – tedy počátkem 13. století. I tak ale zastává názor, že se jedná o jeden z nejstarších hradů v zemi. Jako příčinu zániku tohoto hrádku pak uvádí mohutný požár, po kterém už hrad znovu obnoven nebyl. Tomáš Durdík tuto skutečnost přičítá faktu, že se celé centrum přesunulo nejprve pravděpodobně na Týřov, později na Křivoklát. Také pískovcová ostrožna bránila stavbě těžkých zděných konstrukcí.

Tomáš Durdík bohužel také zmiňuje, jak komplikovaný byl archeologický výzkum této oblasti. Zbytky hradu totiž byly velmi poškozeny vybíráním kamene a neodbornými výkopy.²⁸

Současné fotografie z místa, kde hrad dříve býval, jsou obsaženy v příloze.

²⁶ DURDÍK, Tomáš. *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*. 2. vyd. Praha: Libri, 2000, s. 94.

²⁷ DURDÍK, Tomáš. *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*. 2. vyd. Praha: Libri, 2000, s. 95.

- Není však vyloučena ani varianta, že výrazy *Castellum vetus* a *Castellum novum* mohou odpovídat Křivoklátu před gotickou přestavbou a po ní. K doložení tohoto tvrzení by byla nutná podrobná rešerše.

²⁸ DURDÍK, Tomáš. *Encyklopedie českých hradů*. 6. vyd. Praha: Libri, 2005.

4 RAKOVNIČTÍ HUMANISTÉ

Období humanismu bylo na významné osobnosti opravdu bohaté. Z několika tisíc byly pro tuto práci vybrány právě ty osobnosti, které měly vazbu na Rakovník. Jednalo se o rodáky přímo z Rakovníka (případně z okolních vesnic), o osobnosti profesně působící v Rakovníku a o autory literárních počinů, které vznikly v Rakovníku nebo s ním souvisejí. Výběr je řízen publikací od Ladislava Mičky, který vycházel z Rukověti humanistického básnictví.^{29,30}

Vybraní humanisté jsou rozčleněni podle data narození. V mnohých případech nejsou přesná data známá ani dohledatelná, došlo tedy k jejich orientačnímu rozřazení (např. na základě data, kdy dosáhli titulu bakaláře). Osobnosti, u kterých nebylo možné datum jejich narození nijak odvodit, se nacházejí v samostatné sekci.

4.1 POČÁTEK 16. STOLETÍ

V této sekci se nacházejí osobnosti narozené koncem 15. a v první polovině 16. století, tedy přibližně do 40. let.

4.1.1 **DAVID CRINITUS (CRINITIUS, KRYNYTUS, KRYNYT) NEPOMUCKÝ**

David Crinitus se narodil 10. srpna 1531 v Nepomuku. Jeho otec Jan Vlasák (Vlasatý) působil jako písař u pánů z Rožmitálu, později pracoval ve službách rodu Šternberků, a to jako důchodenský písař Zelenohorského panství. Crinitova matka pocházela z Rakovníka. O samotném Crinitovi se poprvé dozvídáme roku 1552, kdy se stává pomocným písařem v Rakovníku. Kde vystudoval, není známo. Rakovnickým měšťanům ho však doporučil sám Jan Hodějovský z Hodějova. Roku 1559 je Crinitovi uděleno měšťanské právo, 13. února 1562 je mu pak majestátem (společně s Janem Malinovským a Prokopem Lupáčem) udělen erbovní list, podle kterého začal užívat přídomek „z Hlavačova“.

Roku 1560 se David Crinitus poprvé oženil. Jeho ženou se stala Kateřina, dcera Petra Prokúпка. Z manželství pravděpodobně nevzešli žádní potomci, Kateřina pak roku 1569 umírá. David Crinitus se znovu oženil v roce 1570, jeho druhá žena se jmenovala Zuzana Zajícová (dle některých pramenů Sejčková) a pocházela ze Žatce. S druhou ženou

²⁹ MIČKA, Ladislav. *Kulturní tvář Rakovníka*. V Rakovníku: Okresní muzeum a galerie, 1979, s. 394-416.

³⁰ TRUHLÁŘ, Antonín, Karel HRDINA, Josef HEJNIC a Jan MARTÍNEK. *Rukověť humanistického básnictví: v Čechách a na Moravě*. Praha: Academia, 1966.

vychoval dceru Theodoru, která se jim narodila roku 1584 a společně bydleli v domku č. 53, v Rakovníku známém jako Slavia. Domek byl však přestavěn – získal novou fasádu a byl opatřen kachličkami. V minulosti byl využíván jako kavárna, banka nebo pojišťovna. V současné době je zde restaurace Šalanda.

David Crinitus trpěl vážnými zdravotními potížemi – podagrou. Měl problémy s chůzí, později nedošel už ani na radnici. Zemřel ve věku 55 let, 6. dubna 1586. Dva roky po Crinitovi umírá také jeho dcerka Theodora, pravděpodobně následkem vážné kožní choroby. Matka tedy zůstala sama. Město pro Davida Crinita za jeho zásluhy nechalo zřídit zvláštní hrobku, na které nejprve nebyl žádný epitaf. Ten vdově přinesl 15. června 1592 posel, kterého poslal básník Sylvestr Leonalla. Sylvestr Leonalla žil v Praze, napsal ale na uctění Crinitovy památky dopis a několik latinských veršů. Vdova Zuzana pak nechala tyto verše vytesat na Crinitův náhrobek.

Náhrobek bychom už dnes v rakovnickém chrámu hledali marně. Roku 1603 do něj totiž udeřil blesk a náhrobek zničil. Ostatky Davida Crinita ale na tomto místě zůstaly, údajně se stále nacházejí v chrámu.³¹

David Crinitus napsal spoustu básní, latinských i českých. Jeho básně vycházely tiskem a pokud se naskytla nějaká významná událost, posílal je významným osobnostem a ostatním humanistickým básníkům. Tato díla jsou většinou jednostránková a několik desítek jich je uchováno v archivech po celé České republice, ve Vídni, Varšavě, v Londýně nebo v Budapešti. Je také autorem latinského spisu *Všech králů českých narození, též korunovaní* z roku 1552. Toto dílo bylo věnováno arcivévodovi Maxmiliánovi, což byl nejstarší syn panovníka, tedy budoucí panovník. Ten Crinita odměnil nejprve titulem Poěta laureatus (básník korunovaný vavřínovým věncem), později ho povýšil do vladyckého stavu.

Mezi jeho další díla patří také *Modlitba hospodářská, Strom knížat a králů českých, Píseň ku poctivosti všem šlechtným pannám a paním, kteréž jménem Zuzana nazvány jsou*. Reagoval veršem na různé veřejné a rodinné události, vyjádřil se i k činu vražedkyně Anny Střípkové.³²

³¹ V chrámu se dnes nachází několik sešlapaných a nečitelných hrobek. Bez využití odborných metod a postupů nelze s naprostou jistotou určit, která z nich patří právě Davidu Crinitovi.

³² Zikmund Winter psal o Anně Střípkové v jednom ze svých rakovnických obrázků. Tento vyšel v roce 1880 a nesl název Golgota. Podle něj byla Anna Střípková mladá vdova, která otěhotněla s ženatým řezníkem Mikulášem Sedlčanským. Golgota bylo místo jejich tajných schůzek. Anna údajně odjela do Prahy za

Jeho verše nalezneme také v úředních knihách. Je autorem děl *Hortulus animae – Rhythmy české a latinské na evangelia, Pietatis puerlis initia* (Pobožnosti dětinské začátkové) – nalezeno ve Vídni roku 1963, objevují se zde zajímavé názvy dětských her.

David Crinitus vynikal ale také jako hudební skladatel. Psal texty i hudbu k náboženským textům. Pro kostel v Rakovníku sepsal žaltář.

Jako majitel pivovaru a cechmistr sladovníků sepsal v roce 1571 *Nový pořádek* – stanovy cechu sladovnického. Údajně byl také skvělý výtvarník a rytec. Vytvořil vlastní portrét (1. díl Dobřenského kodexu), dokonce je mu přisuzován dřevorez erbu na listině s erbem vladýků z Hlavačova, který je doprovázený latinskými verši k oslavě nobilitace Davida Crinita.³³

4.1.2 JAN STARŠÍ GRYLLUS Z GRYLLOVA

Narodil se roku 1525 v Rakovníku jako syn ševce Ondřeje Másla. Latinské jméno Gryllus (Cvrček) přijal po Štěpánu Cvrčkovi, svém nevlastním dědovi. Cestoval po světě, dostal se do Itálie. Roku 1550 se vrátil do Rakovníka, kde zdědil statek. O své rodné město se velmi staral, jednal s vrchností na Křivoklátě, vysílal poselství do Prahy, aby obhájil městská práva. Erb a titul z Gryllova získal majestátem 17. října 1571. V roce 1588 se stal rakovnickým purkmistrem. Měl 16 dětí (5 dcer a 11 synů), někteří jeho synové se pak také věnovali literární činnosti. Zemřel 8. července 1598, k uctění jeho památky byl vydán sborník. Jan starší Gryllus není autorem žádné latinské poezie, psal české spisy (jejich částečný výčet najdeme v *Knihopisu*) a vydal ozdobné hudební artificium.

4.1.3 TOMÁŠ (RAKOVNICKÝ, RACONIS, RACONIENSIS, RAKOWNIENSIS) Z JAVOŘICE

Tomáš z Javořice pocházel z rodiny rakovnického soukeníka Jana Říhy. Studoval pražskou akademii, kde se stal nejprve roku 1515 bakalářem, roku 1518 získal titul mistra, a následně se stal proboštem Karlovy koleje. Získal také titul profesora, roku 1520 se stal děkanem. V roce 1525 působil v Bologni a Benátkách, svůj čas zde věnoval studiu řečtiny. Roku 1527 byl ve své vlasti zvolen rektorem Univerzity Karlovy. Jako rektor se snažil o privilegia ze strany krále, bohužel neúspěšně. Vysoké učení opustil a 30. října 1528 se stal písařem. Působil také jako kancléř Starého Města pražského. Vysokého postavení dosáhl nejen díky svému vzdělání. Vynikal také obratností v jednání a výmluvností, byl velmi zámožný (jmění

„lékařkou“, aby se dítěte zbavila. Po návratu prý cítila nevolnost, dostavily se křeče do břicha. Narodilo se mrtvé dítě. Následujícího dne zemřela i Anna Střípková. Tímto činem si pravděpodobně vysloužila označení „vražedkyně“.

³³ *Věstník*. Rakovník: Musejní spolek, Tučkova tiskárna, Ročník XXXVI, 1998.

získal výhodnými sňatky), několik let také zasedal ve staroměstské radě. Roku 1545 se účastnil jednání komise zřízené králem. Tato komise měla rozhodnout o statutu a výsadách pražské univerzity. Roku 1547, během stavovského povstání, se postavil na stranu Ferdinanda I. a stal se prostředníkem v jeho komunikaci s Pražany, čímž si získal Ferdinandovu přízeň.³⁴ V září 1547 se dostal do sněmovní komise pro srovnání zemského zřízení s městskými právy, 20. ledna 1548 byl jmenován přísežným radou apelačního soudu. Zemřel v roce 1556. Napsal českou předmluvu k žaltáři *Psalmové*, píseň *Davidova krále* (1538) a latinskou kroniku svého děkanátu.

4.1.4 PROKOP LUPÁČ (LUPATIUS, LUPECIUS)

Prokop Lupáč byl narozen roku 1530 na Starém Městě pražském. Jeho otcem byl Jan Lupáč, absolvent Pražské univerzity, jeho matka Anna pocházela z Rakovníka. Prokop Lupáč studoval na Univerzitě Karlově v Praze, 27. dubna 1558 získal titul bakaláře svobodných umění, mistrem se stal 1. října 1561. Mezi jeho učitele patřili Jan Balbín, Matouš Collinus a Matouš Dvorský. Ke prvním literárním počínům se uchýlil ještě v dobách svého studia. V roce 1556 se jeho práce dostala k Janu Hodějovskému, který finančně podporoval řadu básníků. Prokop Lupáč získal 13. února 1562 erb s přídomkem z Hlavačova. Společně s ním se této pocty dočkali také Jan Malinovský a David Crinitus. Mezi lety 1561–1563 působil v Nymburce jako rektor, v roce 1564 se stal profesorem pražské akademie, roku 1566 ho zde zvolili děkanem. V roce 1569 byl za přímluvy Sixta z Ottersdorfu přijat na místo radního písaře v Domažlicích, kde zůstal až do roku 1572. V Domažlicích se také oženil a začal působit v městské radě. Městským radním byl až do své smrti 4. dubna 1587. Angažoval se na poli české i latinské literatury, je autorem mnoha spisů. Dílo *Rerum bohemicarum ephemeris sive Kalendarium historicum* neboli *Historický kalendář* není dílem pouze Prokopa Lupáče, spolupracoval s mnoha svými současníky, dílo je psáno latinskými verši. V tomto kalendáři je na každý den popsána jedna událost z historie, ovšem bez udání přesného roku. Tímto kalendářem se roku 1590 inspiroval Daniel Adam z Veleslavína.

4.1.5 JAN MALINOVSKÝ (MALINOVSKI, MALINOVIVS) Z HLAVAČOVA

Jan Malinovský se narodil v Rakovníku, přesné datum není známo. Zasedal v rakovnické městské radě. V letech 1548–1549 působil ve funkci rychtáře, purkmistrem byl v letech

³⁴ Na opačné straně pomyslné barikády stál například známý překladatel a humanistický vzdělanec Sixt z Ottersdorfu. Ten byl Janem Blahoslavem považován za jednoho z největších vlastenců.

1562–1563. Dosáhl také hodnosti primátora, byl jím jmenován v letech 1576–1577. Působil také jako školní dozorce. Roku 1575 dal na vlastní náklady ulít zvon, který svolával děti do školy až do roku 1885.

Jan Malinovský se věnoval soukenickému řemeslu. Byl starším soukenického cechu. Jan Malinovský byl dvakrát ženatý. Jeho první žena se jmenovala Kateřina. Není jasné, z jakého rodu pocházela, žádné děti spolu neměli. Jeho druhou ženou byla Anna Marie, se kterou měl dva syny (Jana a Jiřího). Jan Malinovský zemřel 9. února 1591 v Rakovníku. Je pochován v kostele sv. Bartoloměje. Po smrti Jana Malinovského se Anna Marie znovu provdala, ještě téhož roku si vzala Václava Píseckého z Třebeska.³⁵

4.1.6 AMBROŽ Z OTTERSORFU (ZVŮNEK)

Ambrož z Ottersdorfu byl nevlastním bratrem Sixta z Ottersdorfu. V mládí žil v Rakovníku a v Praze. Roku 1533 započal svá studia ve Wittenbergu, v roce 1540 se stal radním písařem Starého Města pražského. Svými literárními počiny si naklonil dvůr a pravděpodobně také panovníka. Ambrož získal společně se svým bratrem Sixtem od panovníka (není jasné, zda roku 1539, nebo 1540) erb s přídomkem z Ottersdorfu. Od roku 1541 působil v Brně jako městský písař, později téhož roku byl přijat do rytířského stavu. Měl svou právní praxi, roku 1554 se stal prokurátorem markrabství moravského. Zemřel v Brně v květnu 1559. Příležitostně psal latinské verše. Není však jisté, zda jsou tištěné verše v českém překladu *Ioviovy knihy o věcech o spůsobích národu tureckého* dílem Ambrože, nebo Sixta. Ambrož z Ottersdorfu vydal v roce 1555 *Život císaře Karla IV.*

4.1.7 SIXT Z OTTERSORFU (OTTERSORFIUS, RACONICENSIS, RAKOVNICKÝ, AB OTTERSORF)³⁶

Sixt se narodil kolem roku 1500³⁷ v Rakovníku v zámožné soukenické rodině Šoustrů. O jeho otci se vedou spekulace, jeho údajná matka Anna Šousterová byla totiž třikrát vdaná a měla několik dětí, nelze tedy s naprostou jistotou říci, kdo byl Sixtův otec. Na univerzitu ve Wittenbergu se zapsal 16. srpna 1533, roku 1534 byl pak na pražské akademii povýšen na bakaláře. V několika následujících letech se údajně živil jako učitel, bohužel nemáme žádné informace o místě jeho působení. O titul mistra neusiloval, uchýlil se na čas do zahraničí,

³⁵ *Věstník*. Rakovník: Musejní spolek, Tučkova tiskárna, Ročník XLV, 2007.

³⁶ Osobnosti Sixta z Ottersdorfu byla v minulosti věnována větší pozornost, podrobná biografická data můžeme najít i v regionálním tisku, konkrétně Deník Rakovnícko, sobota 27. března, 2004.

³⁷ Přesné datum narození není známo.

kde se zabýval studiem jazyků, zejména řeckého. Roku 1537 se stal písařem ve špitálu sv. Pavla před Poříčskou branou. Jako písař působil také na Starém Městě pražském, kde přijal městské právo a kde působil se svým bratrem Ambrožem. V roce 1539 získal erb s přídomkem z *Ottersdorfu*. Od roku 1546 zastával funkci staroměstského kancléře. Již v této době se o něm hovořilo jako o významném právníkovi, ale také oddaném vlastenci, muži pevného charakteru, který je přímý a ušlechtilý.

Během stavovského povstání (1546–1547) stál v opozici proti Ferdinandovi I., za což byl dva měsíce vězněn v Černé věži na Pražském hradě a přišel i o funkci kancléře. Stranil se veřejnému životu až do roku 1557, kdy byl zvolen členem komise pro opravu zemského zřízení. Po porážce prvního protihabsburského odboje v Čechách v roce 1547 vydal Ferdinand I. sbírku dokumentů, která o této události pojednávala. Zkráceně nesla název *Akta všech těch věcí* a Sixt na ni reagoval svou vlastní soukromou obhajobou městského stavu. Nazval ji *Historie oněch dvou nepokojných let v Čechách 1546 a 1547*. Jako kancléř byl opravdu vzdělaný, vyznal se v městském právu, hlásil se k utrakvistům a vystupoval jako hlavní mluvčí městského stavu. Několikrát během života své náboženské přesvědčení změnil. Ve 30. letech se hlásil jako staroutrakvista ke stavovské protikrálovské opozici, už ve 40. letech se ale sblížil se stranou královskou. Kvůli podezření ze sympatizování s novými náboženskými směry, především s luteránstvím, byl roku 1543 vyloučen z městské rady. Toto nařčení pravděpodobně pramenilo ze msty a Sixt měl podle něj údajně sympatizovat s luterány, přidat se k nim, a prý také dopustil, aby v jeho okolí toto hnutí zapouštělo své kořeny. Sixt se měl z uvedeného prohřešku zpovídat přímo u krále. Tam se očistil, král uznal jeho nevinu a Sixt byl roku 1545 opět povolán do městské rady.

V této době se začal Sixt přátelit s Matoušem Collinem, na jehož popud se Sixt přidal roku 1546 k novoutrakvistickému hnutí. Měl také významný podíl na jednání o českou konfesi z roku 1575.

Sixt se oženil s paní Dorotkou, vdovou po postřihači Jiřím Fridrichovi. Tímto sňatkem vyženil dům v Michalské ulici a několik krámků. Díky postřihačské živnosti se stal zámožným měšťanem. Jak již bylo uvedeno, Sixta pojilo přátelství s latinsky píšícím autorem Matoušem Collinem, který mu v roce 1546 věnoval spis *De coena*.

Věnoval se ale i překladům. Do češtiny přeložil dílo Pavla Iovia *O věcech a spůsobích národu tureckého*³⁸ a přepracoval Hájkův překlad *Frigonia, doktora Jerusalemského*. Podílel se také na nově připravovaném vydání Bible Jiřího Melantricha. Provedl revizi a z části také nový překlad 3. knihy Makabejských, využil řecký a latinský text. Tato bible je dnes známá jako Bible Melantrichova a vyšla v roce 1549 (následně byla vydána ještě šestkrát).

Roku 1570 nazval Jan Blahoslav Sixta nejlepším Čechem ze všech přítomných pražských doktorů a ministrů. Důkaz, že byl Sixt z Ottersdorfu opravdu významnou osobností, nalézáme také na fasádě budovy Národního muzea v Praze. Sixt byl totiž vybrán mezi jmenované důležité osobnosti, jeho jméno nalezneme mezi jmény Jan Blahoslav a Pavel Kristián z Koldína. S úctou se o Sixtovi vyjadřovali také jeho další současníci. Prokop Lupáč z Hlavačova označil Sixta za chvályhodného, slavného zásluhami a ctnostmi. Adam z Veleslavína hovořil o Sixtovi, mistru Bydžovském a o svém tchánovi Melantrichovi takto: *„Tito tři mužové byli nejen učení, ale pobožní, nabyli velikého umění, ale při tom měli také dobré svědomí, dosáhli dlouhým zkušením moudrosti, ale podle toho nebyli prázdni kázně a mravopovědnosti: Báli se Boha, ctíli svou vrchnost, milovali vlast, pečovali o dobré obecné, ne tak, jako někteří nynější dělají, aby toliko městu za jejich paměti dobře bylo, nýbrž žádali toho upřímně a snažně, aby vlast svým potomkům v lepším způsobu zanechali, nežli ji sami od předků svých přijali.“*³⁹

Sixt z Ottersdorfu zemřel 25. srpna 1583, pravděpodobně na mrtvici, a je pochován u sv. Benedikta.

Ještě za jeho života mu byla od spoluobčanů vyjádřena úcta tím, že nechali roku 1573 razit pamětní minci. Na jedné straně je jeho podobizna, na druhé se nachází heslo *Unum necessarium* (tj. jediné potřebné).

4.1.8 JAN PÍSECKÝ Z TŘEBSKA (LYTHANICUS)

Jan Písecký se narodil pravděpodobně v roce 1534. Zda dosáhl titulu bakalářského (nebo mistrovského), není známo. Jeho vysoké vzdělání však lze usuzovat ze zápisu v městském archivu. Ten pochází z 8. června 1556 a potvrzuje, že byla Janovi Píseckému odpuštěna taxa

³⁸ Není však jisté, zda se jedná o dílo Sixtovo, nebo jeho bratra Ambrože. Většina zdrojů se přiklání k autorství Sixtově.

³⁹ upravil NOBILIS, K. *O Sixtovi z Ottersdorfu*. Rakovník: Tiskem Jos. Novotného, nákladem sjezdové komise, (Na paměť sjezdu „Krakovce“ a na oslavu odhalení desky Sixtovi z Ottersdorfu vydala sjezdová komise), 1896.

za udělení měšťanského práva. Prominutí této taxy bylo zvykem právě u vzdělavců. V roce 1557 se stal městským radním. Jan Písecký se výhodně oženil. Vzal si dceru bohatého sladovníka, Kateřinu Střípkovou. Ta veškerý majetek, který po svých rodičích zdělila, nechala přepsat právě na svého manžela Jana Píseckého. Narodilo se jim několik dětí, tři z nich ale zemřely na dýmějový mor v roce 1582.

Jan Písecký se společně s Janem starším Gryllem z Gryllova zasloužil o to, aby bylo město Rakovník povýšeno na město královské. Stalo se tak po intenzivní korespondenci, která trvala šest let a díky níž se podařilo 18. prosince 1587 smluvit audienci u císaře Rudolfa II. Na této audienci se jim podařilo Rudolfa II. přesvědčit, aby městu udělil statut královského města. Majestát byl vydán 27. července 1588. Erb a predikát „z Třebeska“ získal Jan Písecký od Rudolfa II. 3. února 1594.

Jan Písecký zemřel 19. ledna 1602 a je pochován v rakovnickém chrámu.⁴⁰

4.1.9 SAMUEL RUBINUS (RUBÍN)

Samuel Rubinus se narodil v Rakovníku. Byl synem bakaláře a rektora rakovnické školy, příbuzenské vztahy ho pojily také se Sixtem z Ottersdorfu. V roce 1546 byl na pražské akademii jmenován bakalářem. Byl na studiích v Míšni, v 50. letech působil na pozici pomocníka v soukromé škole Matouše Collina. V roce 1554 se přestěhoval do Litoměřic, kde se živil jako radní písař. Zemřel někdy před rokem 1567. Je autorem veršů *Farrago Prima, Secunda, Tertia a Quarta*.

4.2 POLOVINA 16. STOLETÍ (40. – 70. LÉTA)

4.2.1 JAN CORVINIUS

Jan Corvinus se narodil v Praze. Ve škole v Nymburku byl roku 1563 žákem Prokopa Lupáče. 22. dubna 1565 se stal bakalářem, následujícího roku už působil jako správce školy v Sedlčanech. Svou bakalářskou studii *Elegia explicans quaestionem* vydal samostatně roku 1566. Dále pak *Obraz modlího se krále Davida, Pochvala a věnování, historický přehled o válkách, vlastní báseň bez označení*. Přispěl také do sborníku Davida Crinita z roku 1567 – *Elegia funebres* (Elegie na smrt Doroty). Jan Corvinus zemřel 13. dubna 1569.

⁴⁰ *Heraldická ročenka 2017*. svazek 41. Praha: Heraldická společnost v Praze, 2017, s. 126.

4.2.2 MARTIN FABERIUS (RACONENSIS)

Martin Faberius se narodil v Rakovníku, pravděpodobně byl synem místního kováře Martina. Svá studia započal v Rakovníku a v Jihlavě, roku 1575 nastoupil na pražskou akademii, následujícího roku se pak stal chovancem koleje královny Hedviky⁴¹, 11. září 1577 se stal bakalářem. Magistrem se pak stal 30. září 1579. V letech 1578–1581 pracoval jako správce školy v Chrudimi. V Chrudimi také zemřel, a to na mor roku 1599. Mistr Jan Campanus uctil roku 1601 jeho památku v díle *Sedecimi...centenarii triennium*. Martin Faberius psal různá věnování, ocenění za zásluhy o rozkvět školy, nekrology a pravděpodobně je také autorem řecko-latinského epitafu Václavu Lípovi.

4.2.3 JAN KOCMÁNEK (GOTSMANIUS, GOTSMANIDES)

Narodil se v Německém Brodě, bakalářem se stal 15. května 1589, mistrem 10. listopadu 1593. Do Rakovníka se dostal v roce 1592, a to jako rektor. V této funkci působil dva roky. Uměl řecky, zajímal se o dějiny, byl profesorem pražské akademie. Roku 1595 napsal příspěvky Jiřímu Carolidovi z Karlsperka, přispěl také do epithalamií *Illustriss...herci* (1603) Zdeňkovi Vojtěchovi z Lobkovic. Zemřel 10. ledna 1606.

4.2.4 JAN MLADŠÍ GRYLLOUS Z GRYLLOVA

Jan mladší se narodil v Rakovníku 11. února 1568, byl synem Jana st. Grylla, titul „z Gryllova“ patřil rodině od roku 1571. Navštěvoval školu svého bratra Matyáše v Lounech, roku 1590 se stal chovancem koleje Nationis. Bakalářem se stal 28. srpna 1591, mistrem pak 10. listopadu 1593. V roce 1591 působil v Německém Brodě jako správce školy, o dva roky později na Malé Straně u sv. Mikuláše, roku 1595 se stal rektorem školy v Žatci. Profesi učitele však musel opustit a na žádost svého otce se vrátil do Rakovníka. Zde se oženil a jeho přátelé na oslavu tohoto sňatku vydávají roku 1596 latinský sborník. Se svou rodinou vedl obchod se sukrem, Jan Gryllus zemřel roku 1599, ve věku 31 let. Mezi lety 1590-1600 vydal podle dostupných pramenů řadu latinských spisů, psal různé příběhy, básně, nápisy, výzvy, věnování, zpěvy, strofy o narození Páně, oslavné básně s ohlasy Homérských básní, epigramy, parafráze, náhrobní nápisy, ale také verše o ročních obdobích.

⁴¹ Hedvika z Anjou byla polská královna, přijala katolickou víru a financovala založení koleje při Pražské univerzitě

4.2.5 MATĚJ GRYLLUS Z GRYLLOVA

Matěj Gryllus byl také jedním ze synů Jana st. z Gryllova. Narodil se roku 1551 v Rakovníku. Měl domácího učitele, od roku 1560 studoval na pražské akademii. Věnoval se matematice. Bakalářem se stal 2. srpna 1570. Poté studoval na univerzitě ve Wittenbergu, kterou navštěvoval společně s rakovnickým rodákem Janem Malinovským z Hlavačova. Roku 1573 řídil školu u sv. Havla, rok poté začal spravovat školu v Lounech, kam se přestěhoval ze Slaného. Roku 1576 působil jako rektor tábořské školy, 8. října téhož roku se stal mistrem. V roce 1577 vykládal na pražské akademii Aristotelovu knihu *De anima* a Ciceronovu řeč *Pro Secto Roscio Amerino*. Byl proboštem koleje Karla IV., a to v letech 1577–1578. Následně se vydal na studia do Ženevy (1580) a Basileje (1581). Na podzim téhož roku byl zvolen děkanem filozofické fakulty pražské univerzity. Po roce svého působení v Praze se přestěhoval do Žatce, kde přijal funkci radního písaře. Roku 1604 věnoval žatecké škole basilejské vydání Xenofonta z roku 1568. Byl členem jednoty bratrské. V Žatci také zemřel, jeho přítel Jiří Carolides z Karlsperka pro něj napsal nekrolog, aby tak uctil jeho památku. Mezi jeho další přátele patřil také Daniel Adam z Veleslavína nebo Jan Campanus. Pro Rakovník napsal příležitostné básně. Sepsal také hvězdářský spis o kometách (kdy se ukazovaly, za jakých podmínek), který věnoval Táboru.

4.2.6 SIMEON KOHOUT (GALLUS, KOHAUT)⁴²

Otec Simeona Kohouta pocházel z Rakovníka a roku 1569 působil jako písař na hradě Křivoklátě, poté v Novém Městě pražském. Simeon Kohout se narodil zřejmě v roce 1570. Pracoval v Novém Městě pražském, kde byl písařem a císařských rychtářem. Byl výborný právník, díky čemuž se stal apelačním radou. Roku 1608 získal erb s přídomkem z *Lichtenfeldu*. Těšil se velké úctě, což dokazují věnování ve spisech jeho současníků (J. Carolides, J. Oršinovský, J. Černovický, ...).

4.2.7 MIKULÁŠ KONECIUS (CONECIUS, KONEČNÝ)

Mikuláš Konecius se narodil v Jaroměři. Na koleji Nationis byl 24. září 1577 povýšen na bakaláře, 1. září 1588 získal titul mistra. Jako učitel pak působil v Praze u sv. Michala, v Opatovicích, následně v Rakovníku. Zemřel 6. září 1616.

⁴² Příjmení *Gallus* znamená latinsky *Kohout*. Označení *Gallové* se týkalo také keltských obyvatel Galie, území dnešní Francie, Belgie, Švýcarska a severní Itálie.

4.2.8 JIŘÍ MALINOVSKÝ (MALINOVIVS, MALINOVIVS)

Jiří Malinovský byl synem Jana Malinovského z Hlavačova. Jiří Malinovský se stal roku 1568 chovancem koleje Nationis, studoval Artistickou fakultu v Praze. 10. května 1570 získal na této pražské univerzitě titul bakaláře. Na univerzitu ve Wittenbergu se zapsal 19. května 1571. Byl také rektorem školy u sv. Havla. Sepsal příspěvky do několika sborníků. Zemřel na dýmějový mor 23. srpna 1582 a je pochován v Rakovníku.

4.2.9 SIMEON MARCOCIUS (MARCOVICIVS, MARKOVIVS)

Simeon Marcocius bývá místy označován také jako Šimon Marcocius. Od roku 1579 navštěvoval školu v Lounech, od října 1584 působil v koleji Nationis a 26. ledna 1585 se stal bakalářem na pražské univerzitě. Nejprve byl správcem školy ve Slaném, od roku 1593 žil v Rakovníku, kde působil na místní škole. Byl přijat za měšťana, roku 1608 se stává radním. Napsal dílo *Acrosticha delinnation dieti Esaiiae prophetae, Ecce Virgo*.

4.2.10 ONDŘEJ MRÁZ (MRASIVS, MRAZIVS)

Pocházel z Rakovníka. Studoval na pražské univerzitě, kde získal 22. května 1585 titul bakaláře. Byl učitelem ve Slaném, konšelem a primasem. Od 14. prosince 1595 působil jako císařský rychtář. V této funkci setrval až do své smrti roku 1616.

4.2.11 JIŘÍ OSTRACIVS (STRÍPEK)

Jiří Ostracius se narodil v Rakovníku v průběhu roku 1545. Po ukončení studií na místní škole započal studia ve Wittenbergu, později na pražské akademii. Do koleje Nationis vstoupil v roce 1566, titul bakaláře získal 10. května 1570 a titul mistra roku 1572. Zatímco studoval pražskou akademii, spravoval školu v Žatci (od roku 1567). V roce 1572 chtěl vyjet na cestu do Francie, ta se však kvůli neurovnaným tamním poměrům nemohla uskutečnit. Stejně tak dopadla také chystaná cesta do Itálie (do Padovy), kam měl doprovodit syny Floriana Gryspeka z Gryspachu. Roku 1572 tedy Ostracius získává místo pedagoga v Klášterci nad Ohří u bratrů z rodu Fictumů z Fictum, za nimiž se odebral do Lipska, kam odjeli na studia. Roku 1575 se vrací domů. Onemocněl velmi náhle, zemřel 19. února 1575. Je známo několik jeho prací (tištěných, psaných latinsky), a to *List církve křesťanům*, *Kniha elegií a epigramů*, *Pojednání o studiu literatury*. Jeho práce obsahuje také několik epitaphií, žalozpěvů, přání, vzpomínek a básní o Sixtovi z Ottersdorfu.

4.2.12 JAN THEODOR Z OTTERSODORFU (AB OTTERSODORF)

Jan Theodor byl synem Sixta z Otterdorfu, narodil se údajně roku 1569. Od roku 1582 studoval ve Zhořelci, v roce 1584 navštěvoval školu v Heidelbergu, na univerzitu ve Wittenbergu byl zapsán roku 1589. V letech 1606–1612 byl členem úřadu na Starém Městě pražském. V roce 1609 se stal obhájcem pražské akademie a konzistoře. V dobách odbojů proti Ferdinandovi II. působil jako direktor. 17. května 1621 byl odsouzen k popravě a ztrátě cti a majetku. Přimluvil se za něj ale jeho švagr J. A. Plateys, díky kterému byla Janu Theodorovi udělena přímo na popravišti milost. O svůj majetek ale přišel, navíc byl uvržen do vězení, ze kterého byl propuštěn až roku 1622. V roce 1627 se přestěhoval do Perna, kde ho roku 1639 oloupili Švédové. Přišel o svůj majetek, ale také písemnosti. V roce 1640 tedy uprchl do Žitavy, od roku 1644 žil v Drážďanech. Jan Theodor z Ottersdorfu zemřel v roce 1654 v Perně. Jeho syn Vratislav udržoval od roku 1655 spojení s lešenskou bratrskou obcí a s Janem Amosem Komenským.

4.2.13 MIKULÁŠ PELARGUS (PELARGIUS)

Narodil se v Rakovníku v srpnu roku 1568. Byl synem konšela Mikuláše Čapka. Nejprve studoval v Rakovníku, později ve Slaném a ve Velkém Meziříčí. Navštěvoval pražskou univerzitu, kde získal 28. května 1591 titul bakaláře. Od roku 1600 byl měšťanem Starého Města pražského, později působil jako císařský notář v pražské kanceláři získal místo úředního překladatele. Psal verše, za které byl císařem Rudolfem II. odměněn vavřínovým věncem a 5. července 1600 jmenován dvorským básníkem. Pro město Žatec napsal báseň *Exodi generis humani ex impotenti Imperio Diabolicae Tyrandidis (Východiště pokolení lidského z bezmocné vlády ďábelské tyranie)*. Některé jeho básně jsou obsaženy v Bibli strahovské. Od roku 1607 nemáme o Mikuláši Pelargovi žádné zprávy. Jako žijícího ho však v roce 1615 zmiňují Jan Campanus a Caspar Cunradus.

4.2.14 JAN PICKONIDES (PICZKONIDES, PYCKA)

Jan Pickonides se narodil v Písku. Navštěvoval školu v Nymburku, poté studoval na pražské univerzitě. Titul bakaláře získal 22. května 1586. Nejprve byl správcem školy v Domažlicích, později získal funkci rektora školy u sv. Petra na Novém Městě pražském. Roku 1588 se stal správcem školy v Rakovníku, hned následující rok ale dostal výpověď. Do zákonného termínu nečekal, nedbal ani námitek městské rady a odešel předčasně. V roce 1590 se přestěhoval do Rečkovy koleje, pravděpodobně ještě tentýž rok se stal rektorem školy u sv.

Mikuláše na Starém Městě pražském. Jan Pickonides konal na pražské univerzitě disputace, dvě z nich, které se konaly 4. března 1591 a 24. července 1590, vydal tiskem. 29. listopadu 1604 získal od Jiřího Bartholda erb s titulem *De Daphnes Monte*, který získal za praxi a prokázané znalosti týkající se manželských pří, které byly vedeny před horní konzistoří. Na Starém Městě pražském získal 28. března 1607 městské právo. Pickonidovy konflikty a rozepře před odchodem z Rakovníka posloužily jako námět pro Zikmunda Wintera, který tento motiv zpracoval ve své povídce *Nezbedný bakalář*. Jan Pickonides napsal řadu spisů, ceremonií, gratulací, veršů s námětem disputace a přispěl do několika sborníků.

4.2.15 ŠIMON ŽLUTICKÝ

Šimon Žlutický se narodil někdy ve druhé polovině 16. století v Rakovníku. Jeho otec velmi brzy zemřel, ujali se ho jeho poručníci David Crinitus z Hlavačova a Jan Malinovský. Šimon Žlutický absolvoval pražskou univerzitu, v roce 1589 se stal druhým písařem města Rakovníka.⁴³ Zároveň byl vlastníkem obchodu se stavebními potřebami (dříví, železo, vápno, ...). Půjčoval také peníze. Zikmund Winter o něm napsal, že jako literát nosil vždy u sebe knihu žalmů. Šimon Žlutický měl velmi vřelý vztah k jazyku, byl vlastenec. Tajně se hlásil k jednotě bratrské. Byl dvakrát ženatý, jeho druhou ženou se stala Sibyla, vdova po radním Šmardochovi. Šimon Žlutický zemřel roku 1626 v Rakovníku. Sibyla se zřekla dědictví, odmítla katolictví a na vlastní žádost odešla do emigrace.

4.3 PŘELOM 16. A 17. STOLETÍ

4.3.1 DANIEL BŘIMSKÝ (BRZINSKY) Z POGSDORFU

Daniel Břimský započal svá studia v Klatovech, odtud však odešel do Rakovníka. Přispěl do epithalamií (básně psané k uctění nevěsty a ženicha) z roku 1610. Jako žák rakovnické školy zemřel 11. února 1611, jeho přátelé i učitelé pro něj pak vytvořili a sepsali epicedia.

4.3.2 VÁCLAV DIKASTES (DIKASTUS)

Pocházel z Nesuchyně u Rakovníka, bakalářem se stal 17. srpna 1595. Kolem roku 1597 byl na škole v Chrudimi, o rok později v Kutné Hoře, v roce 1602 bydlel v Jaroměři. Zde působil jako člen městské rady. Vlastnil spisy řecké, hebrejské i latinské. Do sborníku *Carmina*

⁴³ Místo prvního písaře zastával v té době David Crinitus.

exequalia z roku 1604 přispěl sedmi úvodními distichy. V Jaroměři zřejmě zůstal až do své smrti 1623.

4.3.3 MATĚJ DIONYSIUS (DIONISII)

Narodil se v Rakovníku, 3. července 1591 se na pražské akademii stal bakalářem. Je autorem vzpomínky na Jana Betengela z Najemperka, který zemřel v Lyonu (*Naenia in obitum* 1587), a pro správce školy v Kostelci nad Labem (Václav Ursa) napsal roku 1592 blahopřání.

4.3.4 JIŘÍ DVORSKÝ (DVOŘÁK, DVORZACIUS)

Pocházel z Trnavy, bakalářem se stal 30. června 1609, krátce působil v Bohdanči, v Rakovníku byl v letech 1611–1613 správcem školy. V tomto městě se také v roce 1614 oženil, stal se měšťanem a byl zvolený do rady. Sedm let po jeho smrti (1620) opustila vdova i se synem Čechy, a to z náboženských důvodů. Jiří Dvorský je autorem bakalářské disputace, děkovné prózy za přízeň a podporu ve studiích ve škole svatojilské, spisu *Anagramata osadníkům u sv. Jiljí* a v letech 1604–1614 přispíval do sborníků.

4.3.5 VÁCLAV GALENIUS

Pocházel z Prahy, pracoval ve šlechtických rodinách jako učitel. Bakalářem se stal 12. července 1595, poté působil v Morašicích, opět v učitelské profesi. Od roku 1598 řídil v Rakovníku školu, po roce přešel do Chrudimi. V roce 1603 se vrátil opět do Prahy, kde žil jako chovanec koleje Nationis, následující rok odešel do Prachatic. Zde se stal rektorem, později se začal zabývat kněžstvím, roku 1606 působil jako farář v Lašovicích. O tři roky později, roku 1609, byl církevním správcem v Petrovicích u Sušice. Psal různá dvojverší, svatební písně, eklogy (krátká báseň s tematikou venkova, pastýřů), elegie života a smrti, svými latinskými texty přispíval také do několika sborníků (1589–1597).

4.3.6 PAVEL GRYLLUS Z GRYLLOVA

Pavel Gryllus se narodil 16. ledna 1573 v Rakovníku a byl dalším ze synů Jana staršího Grylla. Od roku 1591 navštěvoval kolej Nationis a pražskou akademii. Tu zakončil 30. června 1593 hodností bakaláře. V období 1593–1594 působil jako rektor nejprve ve škole v Mělníce, poté v Rokycanech. Zemřel 13. září 1595 v Rakovníku. K uctění jeho památky vydal téhož roku Mikuláš Pelargus spis *In obitum*.

4.3.7 VÁCLAV HABERMANN (OBRMAN) Z LOUŠTÝNĚ

Václav Habermann se titulem „z Louštýně“ pyšnil od roku 1607. Pocházel z Velkého Meziříčí, v Rakovníku působil jako učitel, a to od 16. října 1586. Roku 1588 si vzal za ženu dceru Jana staršího Grylla z Gryllova, po němž pak v roce 1597 zdědil dům v Lubenské ulici. Roku 1595 se stal městským rychtářem.

4.3.8 JAN KYRBICER (KERBICZER, KIRBICERUS, KHYRBICER) Z KYRBIC

Jan Kyrbicer se narodil v Rakovníku. Jeho otec Valentin Kyrbicer pocházel z Míšně, erb z Kyrbic získal 15. února 1544 a do Rakovníka se přišel. Jan Kyrbicer byl od roku 1603 alumnum⁴⁴ Nazaretské koleje, 25. května 1605 získal na pražské akademii titul bakaláře. V letech 1604–1605 pak působil jako rektor ve škole v Brandýse nad Labem. V Rakovníku pracoval jako písař a radní, a to v letech 1610–1613. Je autorem několika spisů (věnování, skladby různých rozsahů) i drobnějších útvarů.

4.3.9 MIKULÁŠ LATOMUS (RABINUS)

Narodil se v Rábí. Studoval na pražské akademii, kde se stal 16. srpna 1605 bakalářem a 11. srpna 1608 mistrem. Od roku 1606 působil v Praze jako správce na škole sv. Petra. Účastnil se disputací, roku 1606 ho zvolili poradcem rektora Karlova učení. Pohyboval se také v divadelní sféře, 4. července 1608 uvedla akademie komedii *Saul*, ve které získal jednu z rolí. Rozhodl se odejít na školu do Rakovníka, zde se však dostal do sporu s Janem Žateckým, tehdejší děkanem. Tento spor urovnala až městská rada. Svou činnost ve školství ukončil v roce 1610, kdy se oženil, stal se řádným měšťanem a členem městské rady. Angažoval se také jako veřejný notář, od roku 1620 pracoval jako radní písař. Roku 1626 zemřel a jeho žena Dorota musela kvůli odlišné víře odejít do Freiburgu do vyhnanství. K uctění jeho památky byl vydán sborník, kam bylo zařazeno i několik jeho spisů a drobných příspěvků do dalších sborníků.

4.3.10 JIŘÍ MAKODERA (MAKUDERA)

Pocházel z Prahy, roku 1579 studoval v Rakovníku. Pyšnil se hodností bakaláře. Jiří Carolides mu roku 1608 věnoval své verše v díle *Renovatio*. Jiří Makodera přispěl do spisu *Funebria aliquot* Davida Crinita z roku 1579.

⁴⁴ Alumnus (pl. alumni) je latinské označení pro chovance, studenta internátní školy.

4.3.11 VÁCLAV ADAM ORCINUS (ORCINI)

Původem byl z Hradce Králové, 13. srpna 1601 se stal bakalářem na pražské akademii. Nejprve působil v Brandýse nad Labem, odkud kvůli sporům s farářem roku 1603 odešel. Následně se dostal do Rakovníka, kde se stal roku 1604 rektorem školy. Napsal příspěvky do několika sborníků.

4.3.12 VAVŘINEC PERGNER

Narodil se v Rakovníku, od roku 1602 učil v Písku. Od roku 1610 bydlel v Karlově koleji, 9. srpna 1611 se stal bakalářem. Spravoval školu v Nymburce a následně ve Vimperku. Vimperk opustil v roce 1612. Tentýž rok se stal správcem školy v Písku. Přispíval do řady sborníků.

4.3.13 MATĚJ POSTHUMUS (POSTHUMIUS, POSTAMUS)

Matěj Posthumus byl chovancem na pražské akademii a ve škole u sv. Mikuláše v Praze. Titul bakaláře získal 22. září 1609, jeho bakalářská disputace vyšla tiskem. V letech 1610–1614 působil ve škole v Rakovníku. Začal v Rakovníku žít, oženil se a získal funkci rakovnického konšela. Podle dostupných informací byl mezi žijícími ještě roku 1642, bližší data se bohužel nepodařilo zjistit. Věnoval Rakovníku své dílo *Gratulatio Senatoi renovato*.

4.4 NEZAŘADITELNÍ

V této sekci se nacházejí autoři, jejichž data narození a úmrtí nebylo možné nijak dohledat ani je nelze odvodit.

4.4.1 ALEXANDR ALBINUS

Alexandr Albinus se narodil ve Strašicích. Navštěvoval školu ve Velvarech a v Rakovníku, po nějaké době se stal chovancem Rejčkovy koleje na pražské akademii. Přispěl také do epicedií (elegie, žalozpěvy) Jana Heřmanoměstského, které roku 1579 pořizoval David Crinitus.

4.4.2 NIKODÉM ALBINUS

Nikodém Albinus se narodil v Klatovech, v Rakovníku působil jako kněz. Nikodém Albinus psal při výjimečných událostech oslavné verše pro své přátele.

4.4.3 SIMEON AMBROSI

Narodil se v Rakovníku. V roce 1608 uctil v díle *Epicedion* památku svého přítele.

4.4.4 ZACHARIÁŠ AMBROSI

Zachariáš Ambrosi byl pravděpodobně příbuzným Simeona Ambrosi, sám také pocházel z Rakovníka. Rovněž přispěl do díla *Epicedion* z roku 1608, stejně jako Simeon Ambrosi.

4.4.5 MATYÁŠ CULTRARIUS

Matyáš Cultrarius pocházel z okolí Žatce. Do roku 1619 působil jako farář v Senomatech u Rakovníka. Básnil latinsky i česky, vydal tiskem česká kázání proti uctívání kostelních obrazů a relikvií (1619).

4.4.6 BARTOLOMĚJ ČEJKA (CZEYKA)

Narodil se v Krupé u Rakovníka a počátkem 17. století byl křivoklátským písařem. Přispěl do několika sborníků, roku 1602 to byly sborníky věnované křivoklátskému hejtmanovi J. J. Prolhoferovi při úmrtí jeho manželky Barbory (epicedion), o rok později ke svatbě s A. Velenickou (epithalamion) a roku 1604 k úmrtí hejtmana (epicedion).

4.4.7 JEREMIÁŠ FLESER

Jeremiáš Fleser zaslal rakovnické radě města a purkmistrovi básnickou skladbu s věnováním. Skladba *Historie de memorabili Holofernus interitu carmine heroico conscripta* z roku 1606–1607 se bohužel nedochovala, k dispozici je pouze děkovný list rady města Rakovníka z 19. ledna 1607.

4.4.8 DANIEL GALLI

Roku 1610 byl rakovnickým žákem. Na svědomí má tři elegická disticha do sborníku pro Mikuláše Latomu z téhož roku.

4.4.9 MIKULÁŠ HOLÁREK Z RAKOVNÍKA

Mikuláš Holárek byl nevlastním synem písaře Šimona Žlutického. Navštěvoval školy v Rakovníku, Lounech, Praze a ve Žluticích. Po celý život ho sužovaly různé nemoci, nakonec ve věku nedožitých dvaceti let zemřel. K uctění jeho památky vyšel sborník, který vydala žatecká škola.⁴⁵ Náklady na vydání hradil Šimon Žlutický.

⁴⁵ Mikulášovo spojení s žateckou školou se nepodařilo blíže ověřit a dohledat. Pravděpodobná je spíše varianta, že v Žatci působil Mikulášův otcím Šimon Žlutický.

4.4.10 VÁCLAV KAVAN (CAVANIUS, KAVANIUS) Z ČEJKOV

Václav Kavan pocházel ze Sušice. V dobách, kdy byl žákem rakovnické školy, přispěl do sborníku epicedií. Sborník *Funebria aliquot* vydal roku 1579 David Crinitus na počest děkana Jana Hermanoměstského.

4.4.11 JAN KYSNAR

Narodil se v Rakovníku, navštěvoval rakovnickou školu. Složil elegické distichon na smrt svého přítele.

4.4.12 MATOUŠ LAGAEUS (LAGEUS)

Pocházel z Domažlic, v Rakovníku studoval v letech 1610–1613. V tomto období napsal několik drobných příspěvků.

4.4.13 JAN LYCAON

Narodil se v Klatovech. V Rakovníku působil jako učitel a městský písař, v této funkci setrval mnoho let. Přispěl do několika sborníků. Jako jeden z prvních při protireformačním tlaku konvertoval ke katolictví. Roku 1604 ho přepadli a zbili, na následky zranění zemřel.⁴⁶

4.4.14 VÁCLAV NOSAL (NOSALIUS)

Narodil se v Lubné. Na hradě Křivoklátě působil jako obroční písař. Psal příspěvky do sborníků, které byly vydány na počest Jana Jindřicha Prolhofera.⁴⁷

4.4.15 DANIEL PÁNEK

Daniel Pánek se narodil v Jičíně, jeho otec dosáhl titulu bakalář, později pracoval jako písař. Daniel navštěvoval nejprve jičínskou školu, následně studoval v Rakovníku, kde vyrůstal a vzdělával se pod vlivem svého učitele Mikuláše Konecia. Od roku 1580 studoval na Novém Městě pražském u sv. Štěpána. Zemřel 24. dubna 1589 a na jeho počest byl uspořádán sborník.

4.4.16 JAN RACONENSIS (RACONAEUS, RAKOVNICKÝ)

Jan Raconensis působil v Rakovníku jako kněz, přátelil se s Izaiášem Camillou. V jeho rukopisném sborníku nalezneme rakovnické verše nadepsané *In tumulum...d. Vencaslai Rotarii* z roku 1596.

⁴⁶ Bližší informace o přepadení se bohužel nepodařilo zjistit.

⁴⁷ Jan Jindřich Prolhofer byl křivoklátský hejtman, r. 1602 nově upravil psinec ve Vašírově. V tomto psinci byli chováni psi anglického plemene.

4.4.17 KRYŠTOF RACONEUS

O Kryštofovi Raconeovi bohužel mnoho informací není. Je autorem blahopřání k sňatku svého příbuzného, Jana ml. Grylla. Gratulace nese název *Hymenus* a pochází z roku 1596.

4.4.18 JAN REYČEK (REYCZEK)

Jan Reyček přispěl ještě v dobách, kdy byl žákem rakovnické školy, do spisu Davida Crinita *Funebria aliquot*. V roce 1581 navštěvoval školu v Žatci.

5 POHŘBÍVÁNÍ V RAKOVNÍKU

Příslušníci významných rakovnických rodin se až do roku 1730 pohřbívali v místním kostele.⁴⁸ Jak již bylo zmíněno výše, místo svého posledního odpočinku zde našel také David Crinitus. David Crinitus zemřel 6. dubna 1586 a náklady na jeho pohřeb uhradilo město. Zřídilo pro něj zvláštní hrobku právě v rakovnickém chrámu. Epitaf sepsal básník Sylvestr Leonalla, který v té době žil v Praze. Jednalo se o latinské verše, které dala vdova po Davidu Crinitovi na jeho náhrobek vytesat. Tento náhrobek už však v kostele sv. Bartoloměje nenajdeme. Údajně do něj udeřil blesk, který náhrobek zničil. Znění epitafu je ale známo:

„Epitaphium Crinito Scriptum a Sylvestro Leonalla

Si, Crinite, tuus te non celebraret Apollo

Dignus eras versu splendidiore coli.

Quod tua te virtus, pietas, doctrina coronant,

Testes Caesarea sunt data serta manu.

Clarior in caeli nunc inter sidera fulges,

Te lauro melior texta corona manet.

Sic sed vive potis, ut nobis fama superstes

Vivat, et in scriptis Psaltria Musa tuis.

Missum Praga Raconam die Viti anno MDXCII (čtvrtek 15. VI. 1592) ad viduam diu lugentem corpus illud, unde se costam emulsam esse, agnoscit ipsa.

Epitaf napsaný Crinitovi od Sylvestra Leonally

Kdyby tě, Crinite, neslavil sám božský Apollo tvůj,

zasloužil's oslaven být veršem nádhernějším.

Protože statečnost, vzdělání, zbožnost tě korunují,

⁴⁸ CECHNER, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Rakovnickém*. V Praze: nákladem Archaeologické komise při České Akademii císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1911, s. 128–250.

toho jsou důkazy zde, věnce od císaře.

Záříš na nebi tam mezi hvězdami jasněji teď

lepší než vavřín je sám věnec ten uvitý tvůj.

Bud' však života schopen, jak ten, kdo nás slávou svou přežil,

ať žije ve spisech tvých Musa ta hudebnice.

*Posláno z Prahy do Rakovna v den sv. Víta roku 1592 vdově, jež dlouho truchlí nad oním tělem, z jehož žebra, jak sama pozná, byla stvořena ona.*⁴⁹

Dnes již nelze s naprostou jistotou určit, která hrobka v rakovnickém kostele patří právě Davidu Crinitovi. Jeho ostatky se údajně na místě nacházejí stále, bohužel je zde však několik sešlapaných a nečitelných hrobek. Jedna z nich, náhrobník z růžového sliveneckého mramoru, se nachází proti sakristii, několik nečitelných hrobek je také na nepřístupném místě pod lavicemi. Bez využití moderních odborných metod nelze určit, ve které hrobce je pohřben právě David Crinitus.

V rakovnickém kostele je pravděpodobně pohřben také Jan starší Gryllus z Gryllova. Je zde ovšem totožný problém jako u Davida Crinita. Podle Františka Levého byla podlaha v chrámu plná náhrobních kamenů. S každou další opravou však tyto kameny postupně mizely.⁵⁰ Předpokládá se, že Jan st. Gryllus z Gryllova našel místo svého posledního odpočinku právě v další ze zachovalých, bohužel nečitelných hrobek. S jistotou to však říct nelze.⁵¹

Rodině Malinovských patří v rakovnickém kostele sv. Bartoloměje dvě hrobky. Jsou umístěny vedle sebe a na obou jsou patrné rodinné erby vladyků z Hlavačova. Na místě jsou pohřbeni Jiří Malinovský z Hlavačova (†1582) a Jan Malinovský z Hlavačova (†1591).

Několik hrobek patří také rodině Píseckých z Třebeska. Je tu pohřben Jan Písecký z Třebeska i jeho syn Václav. Tyto hrobky jsou však na nepřístupném místě, nacházejí se pod lavicí.

⁴⁹ *Věstník*. Rakovník: Musejní spolek, Tučkova tiskárna, Ročník XXXVI, 1998.

⁵⁰ LEVÝ, František. *Dějiny královského města Rakovníka*. 2. vyd. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2010, s. 430.

⁵¹ *Heraldická ročenka 2017*. svazek 41. Praha: Heraldická společnost v Praze, 2017, s. 116.

Podle Heraldické ročenky je v minulosti prozkoumal pan profesor Jaroslav Čech. Jeho poznatky pak byly publikovány ve Věstníku Musejního spolku.

Epitaf na hrobce Jana Píseckého z Třebeska:

„Heu, quo raconae libertas consule parta est

Pisecius primas Urbis honosque iacet.

Doctrina clarus materno nobilis ortu

Consilio argutus more pectore probus.

Non illi innocuos dictis mordere voluptas

Non conter(e)re bonos non stimulare malor.

Quin illi Patriam meritis ornare tueri

Iure probos reprobos plectere cura fuit.

Mante Deo iunctus nato cum in imagine vivit

in Patriam meritis non sine Orge viget.

Přebásnění:

Běda, zde leží tu Písecký, primas a ozdoba města,

on když konšelem byl, Rakovník svobodu získal.

Slavný svým vzděláním a po matce vznešený rodem,

Moudrosti duch jeho pln, mravnosti a citu též.

Necítil rozkoš z rýpání řečmi do slušných lidí,

z hubení dobráků, popichování zlých.

Ba spíše hleděl si zdobit své město jen zásluhami.

Bezúhonné a zlé právem vždy rozlišit chtěl.

Spojen svou myslí s Bohem, v synovi žije co vzor,

o město zasloužilý, v nebi i na zemi živ.

Pokračování epitafu Jana Píseckého v próze:

*Nobilissimi et circumspecti viri
Johannis Písecký a Trzebska, civiŝ Raconensis,
qui postquam in connubio unico 46, in consulatu 45,
Primatam rarus 21 aestates intravit,
sd 68 annos honeste exegisset,
19. Ianuarii anno 1602 humanis placide exemptus,
ab uxore vidua et duobus filiis superstitibus relictis.*

Překlad:

*(Náhrobek) Slovatného opatrného muže,
Jana Píseckého z Třebska, rakovnického měšťana,
jenž poté co (prožil) v jediném manželství 46, v úřadě konšela 45 (let)
jako ojedinělý z primasů zahájil (úřadování) po 21 let
a byl by se dožil požívaje úcty 68 roků.
19. ledna roku 1602 byl pokojně osvobozen od věcí lidských,
opustiv ovdovělou manželku a dva syny, kteří ho přežili.⁵²*

Fotografie jednotlivých hrobek se nacházejí v příloze.

⁵² *Věstník*. Rakovník: Musejní spolek, Tučkova tiskárna, Ročník XXXVI, 1998.

ZÁVĚR

Na předchozích stránkách práce jsem se zabývala humanismem a jeho vymezením. Dále pak bylo představeno město Rakovník, jeho historie a hrádek Hlavačov. Cílem této práce bylo také představit a přiblížit významné osobnosti Rakovnicka, které výrazně ovlivnily chod města a jeho další vývoj.

Práce je doplněna o vlastní fotografie z Hlavačova a kostela sv. Bartoloměje, kde se nacházejí hrobky některých z představených významných osobností.

Toto téma jsem si vybrala, protože pocházím z Rakovníka a chtěla jsem se o výrazných osobnostech města dozvědět více. Díky této práci jsem zjistila spoustu nových a zajímavých informací. Ačkoli je dnes už velmi obtížné dohledat informace, texty a prameny z této doby, případně je nelze ověřit, přineslo mi psaní této práce nové poznatky o mém rodném městě a o jeho historii, jehož součástí tyto osobnosti byly.

Hlavním důvodem výběru tohoto tématu byla také snaha využít načerpaných informací a poznatků v mé budoucí pedagogické praxi. Dle mého názoru by měly děti mít alespoň povědomí o svém městě a regionu.

RESUMÉ

This bachelor thesis introduces humanism as a term and its meaning in society and literature. Also it focuses on Rakovník, its history and Hlavačov castle. Hlavačov castle no longer exists but it was very important place for historical events and it is a part of Rakovník's history.

The main part of this thesis contains the biography and information about individual authors, teachers and educated people, who contributed to the growth of the town. I also focused on finding their tombs placed in church in Rakovník.

SEZNAM LITERATURY

- CECHNER, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Rakovnickém*. V Praze: nákladem Archaeologické komise při České Akademii císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1911.
- DURDÍK, Tomáš. *Encyklopedie českých hradů*. 6. vyd. Praha: Libri, 2005.
- DURDÍK, Tomáš. *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*. 2. vyd. Praha: Libri, 2000.
- DVOŘÁK, Otomar. *Strážci posvátných cest: putování Rakovnickem a Křivoklátskem*. Beroun: Nakladatelství MH, 2002.
- Heraldická ročenka 2017*. svazek 41. Praha: Heraldická společnost v Praze, 2017.
- HRABÁK, Josef. *Starší česká literatura: úvod do studia*. 2. upr. a dopl. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1979.
- KOČKA, Václav. *Dějiny Rakovnicka*. 2. vyd. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2009.
- KOPECKÝ, Milan. *Český humanismus*. Praha: Melantrich, 1988.
- LEVÝ, František. *Dějiny královského města Rakovníka*. 2. vyd. Rakovník: Agrosience ve spolupráci s Musejním spolkem královského města Rakovníka a okresu rakovnického a Muzeem T.G.M. Rakovník, 2010.
- MIČKA, Ladislav. *Kulturní tvář Rakovnicka*. V Rakovníku: Okresní muzeum a galerie, 1979.
- NECHUTOVÁ, Jana. *Epicedia na Karla IV. z 15. prosince 1378*. Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity: řada archeologicko-klasická (E) / Brno: Masarykova univerzita Roč. 41, č. 37, (1992 [vyd. 1993],).
- upravil NOBILIS, K. *O Sixtovi z Ottersdorfu*. Rakovník: Tiskem Jos. Novotného, nákladem sjezdové komise, (Na paměť sjezdu „Krakovce“ a na oslavu odhalení desky Sixtovi z Ottersdorfu vydala sjezdová komise), 1896.
- PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny*. Díl III. M-Ř, Praha: Česká akademie věd a umění, 1951.
- RAŽÍM, Vladislav. *Rakovník: přehled dějin, procházka za památkami*. Rakovník: Rabasova galerie, 1995.
- ŠMILAUER, Vladimír. *Příručka slovanské toponomastiky*. Praha: Academia, 1970.
- Věstník*. Rakovník: Musejní spolek, Tučkova tiskárna, Ročník XLV, 2007.
- ŠVÁB, Miroslav. *Přehled dějin starší české literatury*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1964.
- TRUHLÁŘ, Antonín, Karel HRDINA, Josef HEJNIC a Jan MARTÍNEK. *Rukověť humanistického básnictví: v Čechách a na Moravě*. Praha: Academia, 1966.
- VIKTORA, Viktor. *Záblesky renesance: k projevům renesance v české literatuře se zřetelem k plzeňskému prostředí*. Plzeň: Západočeská univerzita, 2002.
- VLAŠÍN, Štěpán. *Slovník literárních směrů a skupin*. 2., dopl. vyd. Praha: Panorama, 1983.
- Věstník*. Rakovník: Musejní spolek, Tučkova tiskárna, Ročník XXXVI, 1998.
- Věstník*. Rakovník: Musejní spolek, Tučkova tiskárna, Ročník XLV, 2007.

PŘÍLOHY

Fotografie z místa, kde dříve stával hrádek Hlavačov:

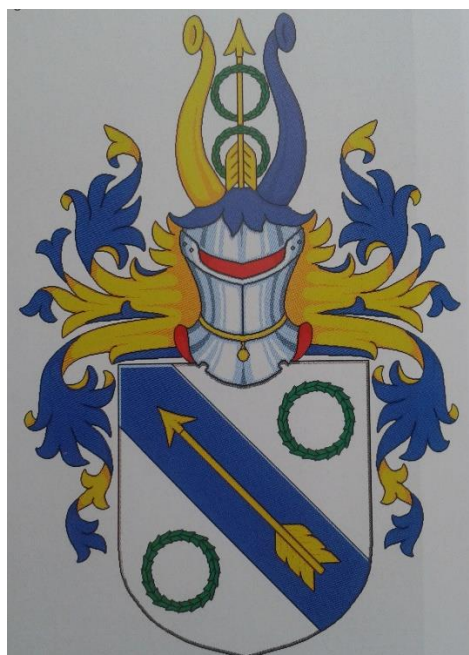

Fotografie z kostela sv. Bartoloměje.

Náhrobky Jana (vlevo) a Jiřího Malinovských:

Erb Malinovských, vladyků z Hlavačova (Heraldická ročenka 2017, obrazová příloha s. 20):

Fotografie náhrobku Jana Píseckého, který se nachází na nepřístupném místě (zdroj: Heraldická ročenka 2017, obrazová příloha s. 22)

Jeden z nečitelných a sešlapaných náhrobků umístěný v podlaze:

